

in sicer po sledečem načrtu: Ljubljana, Beograd, Niš, Skoplje, Kosovo polje, Skoplje, Niš, Negotin, Prahovo, po Donavi, Smederevo, Beograd, Ljubljana, Vsak udeleženc 11. počitniškega izleta ima tudi po šibeniškem sklepu pravico povabiti po enega udeleženca(ka), katerega naj javi vsak do 1. februarja t. l. na moj naslov! Da ustrezem mnogim prošnjam, se sprejemajo prijave onih tovarišev(ic), ki niso še nikdar z nami potovali, in sicer do 25. januarja tudi na moj naslov. V slučaju številnih prijav si pridržimo pravico, da prijave po 20. t. m. ne sprejmemo! — Vsak priglasenec mora biti član F. S.! — Naš sestanek bi se vršil na Veliki ponedeljek! Prosim vse udeležence, da mi javijo, če se s tem strinjajo. Sestanek bi bil v Slov. Konjicah! Za vsako informacijo na razpolago! — Slavko Mrovlje, Črnomelj.

## Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

— **O nerednosti šolskega pouka** je govoril v rimskem parlamentu nemški poslanec Tinzl. Šolska uprava je preveč zaposlena s politično funkcijo šole in z raznarodovanjem, pa nima časa za skrb, da bi šola redno delovala, kar je predpogoj za vsak uspeh. Šolski začetek se je letos vršil v zmešnjavah, ni bilo učiteljev in večkrat je moral eden poučevati v več razredih, mnogo je občin, kjer še danes ni učitelja. Učne osebe se menjavajo, učne knjige niso pripravljene. Same zmešnjave in nerednosti šolskega pouka v pravem smislu ni. Kakor je v Poadižju med Nemci, tako prilično je med Jugoslovenci v Julijski Krajini, najhujše je v Istri.

— **O reviziji Gentilejeve šolske reforme** je govoril novi italijanski naučni minister Fedele, kakor poroča z Rima. Ni povedano natanko, kako revizijo misli novi minister. Povdarjal pa je, da mora biti ljudska šola prava vzgojiteljica italijanskega naroda (enako jugoslovenskega ljudstva v Italiji). Šola napravi, kakor se je že večkrat reklo, učitelj, ki je vreden tega imena. To je res, to je pametno povedal minister Fedele. Mi vedno naglašamo, da mora biti šola vzgojiteljica naroda in mora biti učitelj vreden svojega imena. Slovenska poslanka sta že opetovano razlagala na merodajnih mestih, kako je s šolo v Julijski Krajini in poslanec dr. Besednjak je imel tudi velik govor o šolstvu v parlamentu. Sedaj je zopet prilika, zavzeti se z največjo energijo za slovensko šolo!

## Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

— **Obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru** 1923./24. in 1924./25. l. Za šolsko leto 1923./24.

1. Za vajuence: Pripravniški razred z 6 vzporednicami, torej 7 razredov I. letnik s 5 vzporednicami, torej 6 razredov; 2. letnika s 3 vzporednicami, torej 4 razredi; za vajuence torej vкуп 17 razredov.

Za vajuence: Pripravniški razred z 1 vzporednico, torej 2 razreda; za vajuence torej vкуп 6 razredov. — Torej vseh 23 razredov.

2. Pouk je pričel dne 1. novembra 1923 in je nehal dne 31. maja 1924.

3. V pripravnicah po 7 tedenskih učnih ur, v letnikih po 8, samo v 2. d. letniku je bilo le 4 tedenskih ur, ker ta razred (živilna obrt) ni imel risanja. Na teden je bilo torej 171 učnih ur.

4. Vštevsji vodjo je bilo 25 učnih moči, med njimi 5 ženskih učnih moči.

5. Začetkom šolskega leta je bilo vpisanih 889 učencev, in sicer 646 vajencev in 234 vajenk, ob sklepu jih je ostalo še 757, t. j. 536 vajencev in 221 vajenk.

Ob sklepu šolskega leta so štele stavbene obrti 55 vajencev, mehaniško-tehniški 25 vajencev, umetni obrti 119, kemiško-tehni. obrti 11, živilni in uživalni obrti 20, oblačilni in tkaninski obrti 300, drugi obrti 9.

6. Izmed vseh vpisanih učencev je doseglo učni zmoter 631 (426 205), neredovanih je ostalo 258 (220 38), in sicer zaradi prejšnjega izstopa, bolezni, nerednega posečanja itd. Glede na odlične učence nimam posebne evidence.

7. Učne moči, usposobljene za o.-n. ali mešč. šole, so prejemale za uro 17 Din, druge 15 Din, razredništvo se je štele kot 1 ted. učna ura po 13 Din.

8. Dohodki skupaj 117.470.14 Din, in to država 59.224.79 Din, okraj 5000 Din,

občina 10.725.35 Din, zbornica 15.000 Din, zadruge 9835 Din, banke 4350 Din, šolnina 13.335 Din.

9. Izdatki: Učno osebje 90.702 Din, šolske potrebeščine 18.090 Din, drugo 8678.14 Din.

10. To leto ni bilo razstave, ker smo sklenili, da naj se napravi samo vsako drugo leto, drugače izgubi občinstvo, ki se mu tu pokažejo uspehi, zanimanje. Lani je razstava uspela zelo lepo.

11. Za šolsko leto 1924./25.

1. Za vajuence pripravniški razred s 5 vzporednicami, torej 6 razredov, I. letnik s 6 vzporednicami, torej 7 razredov, II. letnik s 3 vzporednicami, torej 4 razrede. Za vajuence 17 razredov.

Za vajuence: Pripravljani razred, torej 1 razr.: I. letnik z 2 vzporednicami, torej 3 razrede, II. letnik z 1 vzporednico, torej 2 razreda. Za vajuence torej 6 razredov. Vsega 23 razredov.

2. Pouk je začel dne 1. oktobra 1924.

3. 171 ur na teden se poučuje kakor lani.

4. Poleg vodje je še 26 učnih moči, torej vкуп 27, med njimi 7 ženskih moči in 2 strokovna učitelja-obrtnika.

5. Vpisanih je 948 učencev, in sicer 685 vajencev in 263 vajenk.

6. Za o.-n. šole in za meščanske šole usposobljeni za uro 20 Din, drugi 17 Din, za razredništvo kakor v lanskem letu.

7. Izdatkov po proračunu: 129.300 dinarjev.

## Splošne vesti.

— **Vtikanje lajkov v učiteljska imenovanja in personalije.** Z ozirom na zadnje pojave, da se že vsi mogoči faktorji vtičejo v učiteljske personalne zadeve, moramo odločno povdariti, da so učitelji državni uradniki in imajo torej edino državna uprava biti merodajna pri tozadevnih odločbah. Postopati in varovati moramo zakon in zakonite določbe tako v interesu stanu, kakor tudi v interesu službe, t. j. šolstva. Vse druge vplive moramo smatrati za kvarne in škodljive razvoju šolstva, t. j. stvari sami. Kakor se lajki nimajo vtikati v nameščanja drugih državnih uradnikov, n. pr. sodnikov, davčnih uradnikov, pri pošti itd., tako moramo tudi mi gledati, da se odstrani vplivanje lajkov in vmešavanje v personalije, ker smo ravno tako državni uradniki kot drugi in zahteva neodvisnost in interes službe, da se to načelo izvede. Demagogi so izrabljali in ščevali mase proti učiteljstvu z geslom, da »ljudstvo plačuje učitelje« in so pristopili take vplive. Sodniki, profesorji in vsi drugi državni uradniki so tudi plačani iz državne blagajne, pa vendar ni nad njimi tega terorja. Zahtevamo od državne uprave in od onih, ki vodijo in odločujejo v prosveti, da v vsakem slučaju čuvajo našo neodvisnost ter nas ščitijo kot državne uradnike pred kvarnimi vplivi vmešavanja s strani lajkov. Proti tej kugi, ki se je razpasla v zadnjem času, se bomo borili dosledno in odločno. Zahtevamo neodvisnost!

— **Finančni inspektorati.** Finančni minister je odredil razdelitev sedanjega oddelka financ na oblastna finančna inspektorata v Ljubljani in Mariboru. Za likvidatorja finančnega oddelka je določen delegat finančnega ministra v Ljubljani dr. Karel Šavnik. Istotako se razdeli finančni oddelki v Zagrebu in Splitu. S tem se bo delilo tudi računovodstvo prosvetnega oddelka.

— **Glasbeni del »Čudežnih gosli«** prosimo, da nam vrnejo oni, ki smo jim ga izposodili. Radi bi ustregli novim prošnjikom, zato prosimo nujno.

— **Seja narodno-prosvetnega odseka Pov. UJU** se vrši dne 2. februarja t. l. ob 1/2. dopoldne v pisarni poverjenstva, na kar opozarjamo vabljenе tovariše. Pre-skrbe naj si pri šolskem vodstvu potrebne legitimacije za polovično vožnjo po navodilu, ki ga objavljamo v nastopni notici.

— **Začasne železniške olajšave za državne uradnike.** Ker se niso izgotovljene uradniške legitimacije za znižane vožnje na državnih železnicah, je prometni minister odredil, da se uradnikom in ostalim državnim uslužbencem dovolijo začasne olajšave na sledeči način: Postajne blagajne bodo uradnikom in ostalim državnim uslužbencem izdajale vozne listke za polovično ceno pod pogojem, da vsak državni uradnik na postajni blagajni pokaže objavo, ki mu jo izstavi urad, pri katerem službuje. V tej objavi mora biti označeno ime in priimek, kategorija in skupina uslužbenca kakor tudi urad. Objava mora biti od uradnega predstojnika potrjena s podpi-

som in pečatom; označena mora biti tudi pričetna in končna postaja nameravane vožnje. Za rodbine državnih uradnikov bo izdajal objave urad, pri katerem službuje dotični uradnik. Državnim upokojencem bo objave izdajal urad pri katerem upokojenec dobiva svojo penzijo. Ta način ostane v veljavi do 1. aprila 1925.

— **Pregled učnih knjig.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, naj pošljejo bviše pokrajinske uprave v svrhu kontrole sezname vseh učnih knjig, ki se rabijo v osnovnih šolah.

— **Praktičen način upeljave centralnega glasila za članstvo.** Za novo leto je izšla prva številka »Glasnika jugoslovenskih železničarjev«, ki je glasilo centralnega odbora UJNZ. Ta list je nadomestil »Jugoslovenskega železničarja« od 5. januarja. »Jugoslovenski železničar« bo izhajal kot doslej dvakrat mesečno, namesto tretje številke »Jugoslovenskega železničarja« pa dobe vsi člani »Glasnik jugoslovenskih železničarjev« iz Beograda, ki bo prinašal obče zadeve, ki tičejo ves stan države. Lokalna vprašanja se bodo obravnavala v pokrajinskem glasilu.

— **Srezki prosv. referent v Mariboru.** Levi breg, nujno rabi v svoji pisarni osebo za pisarniške posle. V poštev pridejo le učitelji oziroma učiteljice, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da za poučevanje niso sposobni, vendar pa lahko vršijo posle v kakšni pisarni. Prijave lahko pošljejo srezkemu prosv. referentu Maribor, levi breg.

— **Odlikovanja.** Z redom sv. Save IV. razreda so odlikovani: Anton Likozar, nadučitelj v pokoji in mestni gerent v Ljubljani, profesorji Josip Bučar, Albert Sič, dr. Janko Šlebingar, Alojzij Tavčar, profesorica Marija Wessnerjeva ter član opere Narodnega gledališča Hugon Zathay, vsi v Ljubljani. Z redom sv. Save V. razreda: Leopold Punčuh, bivši župan in okrajni šolski nadzornik v Logatcu, Jakob Špicar, posojilniški tajnik in pisatelj v Radovljici, Janko Baraga, šolski nadzornik v Koroški Beli, Janko Toman, nadučitelj v Moravčah, Fran Kavčič, nadučitelj v pok. pri Dev. Mariji v Polju, Tomo Petrovec, nadučitelj v Jaršah, Josip Turk, okrajni šolski nadzornik v pok. v Radovljici.

— **Umrta je ga.** Amalija Lavtar, vdova po šolskem svetniku Luki Lavtarju. Pokojnica je bila tašča velikega župana g. dr. Pirkmajerja ter je dosegla starost 76 let. Bila je izredno blaga gospa, priljubljena in spoštovana v vseh krogih. Blag ji spomin!

— **Državni službi se je odpovedala učiteljica** v Ljubljani Asta Vodušek.

— **Na višjo pedagoško šolo v Beogradu** je odšlo iz Slovenije 5 učiteljev. Iz Ljubljane je odšel učitelj Ante Anzulović.

— **Razpisana učna mesta.** S početkom II. semestra šolskega leta 1924./25. se oddajo naslednja učna mesta: na državnem moškem učiteljsišču v Ljubljani učno mesto za matematiko in fiziko kot glavna predmeta ter učno mesto za petje in glasbo, na državnem ženskem učiteljsišču v Ljubljani pa učno mesto za katoliški verouk. Učitelji na moškem in ženskem učiteljsišču so zavezani poučevati po potrebi na obeh zavodih.

— **Občni zbor Zveze duševnih delavcev v Sloveniji** bo v soboto 21. t. m. ob 3. popoldne v prostorih Slov. Matice v Ljubljani, Kongresni trg 7. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in nadzorstva. 2. Sprememba pravil. 3. Volitve. 4. Slučajnosti.

— **Izplačilo honorarjev za nadure.** Na zahtevo ministra prosvete je glavna kontrola dala svoj vizum za kredit v znesku dveh milijonov dinarjev v svrhu izplačila honorarja za nadure srednješolskim profesorjem.

— **Okrajnim učiteljskim društvom.** Javite na občnih zborih izvoljene društvene odbore. — **UJU pov. Ljubljana.**

— **PREDSEDNIKOM OKR. UCITELJSKIH DRUŠTEV.** Razposlali smo pretekli dni vsem predsednikom potrebno število »Izkazov« o vplačani članarini. Prosimo vse predsednike, da te izkaze tako razpošljejo na vse šole tamšnjega okraja, upraviteljem oziroma poverjenikom, ki naj se ravnajo glede pobiranja članarine v smislu navodila, ki je natisnjeno na izkazu.

— **Smrtna kosa.** Dne 8. januarja t. l. je umrl v celjski državni bolnici bivši vipavski nadučitelj g. Anton Skala. Pokojnik je bil rojen leta 1858. v Ljubnem na Gorenjskem, maturiral v Ljubljani, služboval pa prva leta med Brkini tam ob bivši kranjsko-primorski meji, pozneje pa dolgo vrsto let v solčni Vipavi.

Po prevratu ga je italijansko nasilje pregnalo v Jugoslavijo, kjer je bil pozneje radi bolezni upokojen. Več let je bil zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu v Postojni, leta 1905. je bil pa tudi on med tistimi, ki so razbili zadnjo deželno učiteljsko konferenco ter s tem »predrznim« činom pokazali, da tudi učiteljstvo odločno zahteva svojih pravic. Ohranimo mu blag spomin! — **k.**

— **Angelca Pantar, učenka V. razreda v Mežici** je vjela živega metulja na dan pred Sv. večerom v neki dolinici v gozdu, ko je šla s prijateljico iskat mah za iaslice. Še živega metulja je izročila g. učitelju Möderndorferju v Mežici.

— **Slovenska Šolska Matica** je izdala za leto 1924. dvoje knjig: 1. Fink: Posebno ukoslovje zgodovinskega pouka na osnovnih šolah in 2. Locke-Jerovšek: O človeškem razumu. Knjige so prejele doslej vsi oni poverjeniki, ki so vposlali sezname članov ter vplačali nanje pripadajočo članarino. Prvotno je bilo določeno, da izide kot tretja knjiga tudi Pedagoški Zbornik, a se je moralo to misel opustiti radi obsežnosti Lockejeve knjige, ki ima v velikem oktavnem formatu in v petih stavljenih 206 strani, torej nad dve običajni Matični knjigi. Naknadno dobe poverjeniki še Matično Letno poročilo z imenikom članov, ki bi se moralo pridejati praviloma že prvo imenovanima knjigama, a se tega ni storilo, ker ni prejel blagajnik še do danes, t. j. do 20. januarja vseh članskih seznamov, dasi čaka nanje že par mesecev. Zdi se, da ne zaležejo ne prošnje niti opomini, bodisi ustni ali pismeni, prav ničesar. Naravna posledica vsemu temu seveda je, da bo oziroma je število Matičnih članov za leto 1924. precej nizko padlo. Pohvalno treba omenjati, da so nekateri poverjeniki vpisali v Matični krog vse šole in vse učiteljstvo do zadnjega, kakor n. pr. Ptuj in Ormož, je pa poleg tega nekaj okrajev, kjer pogrešamo v našem krogu do polovice učiteljstva. Slovenska Šolska Matica je strogo kulturno društvo; pod njenim okriljem bi moralo biti brez vsake reklame vse slovensko učiteljstvo brez razlike političnega prepričanja. Če pade število Matičnih članov okraj državnih mej, je umljivo; da na vlada tudi tostran granic, t. j. med nami samimi nerazumevanje za društvo, ki je tekom svojega 25-letnega obstanka dvignilo šolo in učiteljstvo do precejšnje višine, je žalostno dejstvo, ki ga tem potom dajem v znanje učiteljski javnosti. Na članske sezname hočem počakati še do konca prosinca, morda bodo do takrat vendar kaj zalegle moje besede. — **Pavel Plesničar,** blagajnik, Ljubljana, Komenskega ulica 8.

— **Nekaj števil.** Dne 24. t. m. bode izžrebani prvi dve številki II. književne tombole Jugoslovenske Matice. Z izžrebanjem teh števil bode tudi zadetih 150 amb, ki so določene za dobitke te književne loterije. Teden pozneje, v nedeljo 1. februarja bo izžrebana in razglašena tretja številka, ki skupaj s prvima dvema tvori dobitek terno. Kvaterna (štiri številke) bode izžrebana v nedeljo, dne 7. februarja, činkvin pa v nedeljo, dne 15. februarja. V tednu od 15. do 28. februarja bodo polagoma izžrebane številke za tombolo, tako da bode tombola razglašena že v nedeljo, dne 1. marca t. l. Vseh knjig, ki tvorijo 505 dobitkov književne loterije, je 7288. Od teh gredo Tavčarjev roman Izza kongresa, Finčgarjev Dekla, Gradnikova Pot bolesti, Tičarjeva knjiga O boju proti nalezljivim boleznim, Ribičičeve Zavrtnate pošasti in Zupančičev Ciciban v najmanj 405 izvodih med naš narod širom naše države. Vse knjige skupaj tehtajo 1020 kg, obsegajo okoli 60.000 tiskanih pol in okroglo 1 milijon tiskanih strani. Pri tem pa ni všteti onih sto mladinskih dobitkov, ki so namenjeni za ljudske šole v Sloveniji. Iz navedenih števil in dejstev je razvidno, kolikega pomena je ta književna loterija in koliko najboljšega berila bode prišlo tem potom med naše ljudstvo. Posamezna tablica stane 3 Din. Rojaki, sezite po njih!

— **Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice** v ljudno sporoča, da se vrši žrebanje prvih dveh števil II. književne tombole v soboto, dne 24. t. m. ter da bodeta potem ti dve številki priobčeni v vseh slovenskih listih, ki nosijo datum 25. januarja. Matica bode priobčevala izžrebane številke tudi v »Učiteljskem Tovarišu«. Odbor se obrača do p. n. slovenskega učiteljstva z vladno prošnjo, da še v zadnjem trenutku ukrene vse, kar je v njegovi moči, da se poslana tombolske karte v resnici tudi prodajo. Event.



preostale tablice naj se prav sigurno vrnejo pokrajinskemu odboru v Ljubljano, in sicer dne 20. t. m., tako da bodo vsakokor pred 24. t. m. v Ljubljani. Tablice, ki bi 24. t. m. ne dospele v Matično pisarno, se smatrajo razprodanim. Jugoslovenska Matica je trdno prepričana, da ji bo slovensko učiteljstvo tudi pri tej akciji z isto vneto na roko, kakor v vsakem slučaju do sedaj. Matica pa tudi s ponosom izjavlja, da ji ravno delo slovenskega učiteljstva v veliki in izdatni meri omogoča sploh njeno kulturno delovanje med našim narodom, saj je ravno učiteljstvo omi idealni faktor, ki največ in tudi najuspešneje deluje za Jugoslovensko Matico in za njene idealne namene.

— **Preplatite sebe ili svojo školu** od 1. januara 1925 na Srpski Književni Glasnik, najstariji, najuglednejši in najrasprostranjeniji jugoslovenski književni časopis. Urednik Svetislav Petrović. Raniji uredniki: Bogdan Popović, dr. Jovan Skerlić, Pavle Popović, Slobodan Jovanović i dr. Vojislav M. Jovanović. Izlazi dvaput mesečno, u sveskama od osamdeset strana, uz saradnju svih najpoznatijih naših književnika i naučnika, i daje sliku celokupnog duhovnog života i našoj zemlji i inostranstvu. Godišnja pretplata 180 Din, polugodišnja 90 Din, tromesečna 45 Din. Pretplatu treba slati: Administracija Srpskog Književnog Glasnika, 9. Skopljanska ulica, Beograd. Preporučeno od Ministarstva Prosvete za knjižnice pučkih škola.

— **Konkurz za sprejem gojenk v Nudijsko šolo Rdečega križa v Beogradu.** (Šola je pod nadzorstvom ministrstva narodnega zdravja). Redovni tečaj šole za nudilje počne 15. marca i 15. septembra. Vpisanje v šolo traje do 1. marca i 15. avgusta. V pošteved pridejo samo državljanke SHS pod sledečimi pogoji: 1. Da ima kandidatkinja najmanj štiri razrede gimnazije ali odgovarajoče druge šole, o čemur naj predloži šolsko izpričevalo. 2. Da je zdrava in močna, kar naj dokaže zdravniško izpričevalo. Pri vstopu v šolo se vrši ponovni pregled. 3. Da ni mlajša od 18 in ne starejša od 30 let, kar potrjuje krstni list. 4. Da položi sprejemni pismeni izpiti. 5. Da pristane na vse obveze od strani šolske uprave. 6. Da ni predhodno obiskovala slične šole, katero je zapustila ali bila iz nje izključena. Kandidatkinje morajo v prošnji za sprejem navesti s čim so se do sedaj bavile ter priložiti spričevalo o lepem vedenju iz občine ali ustanove pri kateri so bile v službi. V šolo sprejete kandidatkinje imajo brezplačno stanovanje, hrano, pranje perila, uniformo in mesečni dodatek od 100 Din v prvem letu. Ves čas bivanja v šoli so gojenke obvezne nositi uniformo. Šola traje dve in pol leta. Sprejete kandidatke morajo prinesiti s seboj: močno obutev, zimski plašč, dovoljno perila, črnih nogavic in potrebščine za šivanje. Po končani šoli se gojenke uvrstijo v II. kategorijo državnih uradnikov. Prošnje z dokumenti treba poslati »Šoli za Nudilje«, Beograd, Deligradska 29.

— **Iz torbice belokranjskih palčkov.** Zbral in ilustriral Albin Čebular. Naša lepa Bela Krajina je neusahljiv vir narodnih zakladov. Marsikaj smo že dvignili tam. Pesniki, pisatelji, skladatelji, slikarji in znanstveniki so našli tam bogato snov za svoja dela. Učitelji in duhovniki imajo na deželi največ prilike zbirati narodno blago, ker žive med narodom. Zbiranje ni tako enostavno, ampak zahteva mnogo vestnega dela. Tovariš Čebular, ki je prišel takoj po prevratu na Talčji Vrh, se ni vdal povojni psihozi, ampak je zavihal krepko rokave in se lotil s plevelom zaraščene ledine. In danes je položil pred nas prvi tiskani obračun svojega dela. Lična zbirka je to in tu najdemo pesnice, uspavanke, nagajivke in narodne otroške igre tako primitivne, kakoršne si pač more zamisliti le nepokvarjena duša belokranjskega pastirčka. Nekaj pesmic je prav dovršenih, drugim se pa pozna, da so bile prinesene od drugod, kar seveda opazi le dober poznavalec. Čebularja poznamo sicer v šoli kot izbornega učitelja, spretnega in neumornega delovodjo v rokotvorni šoli, dalje uporabljaja svoj prosti čas kot preparator, slikar in risar. Uredil je Talčanom tudi moderen čebeljak in ima tudi opazovalno postajo za meteorologijo in geodinamiko. Skratka, marljiv prosvetni delavec je, ki naj bi imel še obilo posnemalcev. Njegovo delo priporočamo v prvi vrsti belokranjskim šolam in rodoljubom, ker je čist dobiček namenjen za novo planinsko kočjo na Mirni gori pri Planini, ostali pa, ki jih zanima naša otroška literatura, pa naj segajo pridno

po knjigi, da omogočijo Čebularju, da nam razveže še nadaljno torbico belokranjskih palčkov, ki čuvajo tam ob Kolpi in po belokranjskih lozah in pašnikih naše narodne zaklade.

**B. R.**  
— **Zahvala.** CM družba je nakazala za šolski oder na Planini pri Črnomlju Din 500. Za velikodušen dar se družbi najljubše zahvaljujem. — **Zagažen Iv.,** šol. upravitelj.

— **Na tehniški srednji šoli v Ljubljani** je razpisano mesto profesorja za srbohrvaščino. Prošnje, opremljene v smislu člena 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se predložijo oddelku ministrstva trgovine in industrije v likvidaciji v Ljubljani najkasneje do 31. januarja 1925.

— **Razpis šolske zgradbe.** Občina Tomišelj razpisuje zidavo nove šole na Jezeru pri Preserju. Natančne informacije dobe reflektanti pri krajnem šolskem svetu na Jezeru in v obč. pisarni občine Tomišelj na Jezeru št. 9. Pomudbe je vpslati do 30. t. m.

— **Lepa hvala** vsem tovarišem in tovarišicam, ki so mi pomagali pri prodaji mladinskih igrice »Oporoka kralja Matjaža« in »Gospod in sv. Peter«. Da je mladina rada segla po njih, kažejo slučaj, da je mnogo šol razven vpsolanih 10 komadov še naknadno naročilo 20—40 izvodov. — Pri tej priliki bi prosil šole, ki mi zneskov še niso vpsolale, da iste kmalu nakažejo, oziroma mi vrnejo neprodane izvide v prvotnem ovitku z označbo »Ne sprejemem — nazaj«. Ker je ena izmed igrice primerna za uprizaritev ob državnih praznikih, bo šolam, ki razpolagajo z odri, gotovo dobrodošla. Cena 3 Din za dve igrice gotovo ni visoka! — Oskar Žolnir, šolski upravitelj — Cirkevce pri Pragerskem.

— **Tečaj za izpite na meščanski šoli** bo otvorila v teku tega meseca Zveza jugoslov. železničarjev. Pokrajinski odbor bo o vsem potrebnem one, ki so se prijavili, pismeno obvestil.

— **O metodiki risanja,** ki temelji na proučevanju otroške psihe, je predaval v univerzitetni dvorani dne 18. t. m. popoldne učitelj risanja na ruski šoli v Ponomičah g. Mihail Hrisogonov. Predavanje je bilo jako zanimivo na podlagi otroških risb, ki so jih izvršili učenci ruske šole. Predmeti risb so bili vzeti iz otroškega obzorja. Posebno je dopadla risba, kako so otroci risali iz spomina igro »ringa raja«. Večji učenci so pa tudi prav dobro naslikali težje predmete po naravi — tako razne posode, cvetlice, metulje in drugo. — Predavatelj je žel na koncu predavanja splošno priznanje. Med poslušalci so bili večinoma člani »Ruske matice«.

## Imenovanja in napredovanja.

— **I Imenovani so na osnovnih šolah:** v Framu Helena **Raunihner** (II/1), v Št. lju v Slov. gor. Rozalija **Girlinger-Zolgar** (II/2), na IV. ženski osnovni šoli v Mariboru Angela **Milčinski** (II/1), Marija **Farkaš** (II/1), Kristina **Petrič** (II/1), Emilija **Krajc** (II/1), Berta **Bence** (II/2), Emilija **Vah** (II/2); na III. ženski osnovni šoli v Mariboru Ida **Vodenik** (II/1) in Marija **Humek** (II/1); na II. ženski osnovni šoli v Mariboru Avgusta **Fajgelj** (II/2); v Golem Marija **Pegan-Šusteršič** (II/2), v Trbovljah-Vodah Angela **Bučar-Sitar** (II/2), na Blanci Pavla **Bregant-Majcen** (II/2), v Zasipu Amalija **Jeglič** (II/1), v Ljubljani (II. moška osnovna šola) Fran **Trost** (II/2); v Tribučah za šolskega upravitelja Fran **Mercina** (II/1), na Vinici za šolskega upravitelja Ivan **Mercina** (II/1), na Planini pri Rakeku za učitelja Andrej **Kenič** (II/1), Sv. Katarina pri Trbovljah za upravitelja Josip **Zajc** (II/1) in za učiteljico Ernesta **Zajc-Blažica** (II/1), v Rovtah za upravitelja Bogumil **Medvešček** (II/2), v Kaplji pri Marenbergu Olga **Miklavčič** (II/2), v Uncu pri Rakeku Silvester **Cerut** (II/2). — Ta imenovanja so naš presenetila posebno z ozirom na to, ker stojimo tik pred oddajo služb po razpisu in ker smo zadnjič javno tolmačili nejevoljo učiteljstva zaradi oddaje služb in premeščanja po čl. 71. čin. zak. Razmere postajajo od dne do dne nestalne in ob dvanajsti uri opozarjamo merodajne činitelje, naj prejenjajo z nezdravim postopkom in naj člen 71. velja le za izredne slučaje, če je prizadeti zadovoljen s tako namestitvijo ali v slučaju disciplinskega izreka. V interesu šolstva, stanu in v občenarodnem interesu moramo odločno to zahtevati in se bomo vztrajno nadalje borili za svoje zahteve.

— **I Imenovanje in napredovanje v prosvetni službi.** Profesor zagrebške univerze dr. Boris **Zarnik** je pomaknjen v

2. grupo I. kategorije. Profesorji v Ljubljani Adolf **Robida**, Nande **Marolt** in dr. Fran **Novak** pa v 5. grupo I. kategorije. Za kustosa v narodnem muzeju v Ljubljani v 5. grupi I. kategorije je imenovan doktor Fran **Kos**.

## Obrambni vestnik.

— **ob Eden od nepoklicanih, ki se vtiče v učiteljska imenovanja.** V I. številki letošnjega »Tovariša« smo poročali, da se v učiteljska imenovanja vtičejo vsi mogoči ljudje in da hočejo učiteljstvo premeščati kot šahovske figure. Rekli smo, da osumnijo kompetenta z vse-mogočimi očitki in da ribarijo le v kalnem, ker ne morejo dokazati ničesar onim, proti katerim nastopajo. Kot tak se je izkazal neki gospod **Berščak**, ki je v »Orjuni« napadel tov. Mercina, ki je bil iz nacionalnih ozirov odpuščen od italijanske oblasti in kateremu so iz istih razlogov Italijani izgnali hčeručiteljico. Razumljivo je, da se je tov. Mercina moral potezati za službo v naši kraljevini. Tov. Mercina ni okleval kot naprednjak nikoli in ga poznamo kot moža na mestu, ki ne vrta prepričanja po vetru. In kaj je storil ta g. **Berščak**? Napadel je tov. Mercina anonimno v »Orjuni« z dne 20. decembra 1924 s sledečo notico: »Ni pozabljeno. Kakor smo informirani reflektirana na mesto učitelja v Logatcu ali na Rakeku znani poveljnik vojaškega oddelka na postaji Štanjel takoj v začetku svetovne vojne, kojega imajo naši Kraševci in Vipavci gotovo še dobro v spominu. Ne bomo tu razpravljali o njegovem delu, ko je še nosil uniformo avstrijskega »hauptmana«, opozarjamo samo tem potom tako gospoda **Mercina**, kakor **merodajne činitelje**, da to njegovo delo še ni pozabljeno in da Orjuna budno pazi in bo zlasti pazila na vse take ljudi ob meji. Upamo, da se **razumemo**«.

— Na to notico je šel tov. **Mercina** k »Orjuni«, kjer je vse pojasnil in zahteval zadoščenja. Ker se je uredništvo prepričalo, da je tendenciozno informirano, je dalo tov. **Mercini** ime dopisnika na razpolago. Ta dopisnik je neki gospod **Berščak**, ki je prinesel v »Orjuni« z dne 17. januarja 1925 sledeči popravek: »Ni se pozabljeno. Pod tem naslovom sem nedavno priobčil v »Orjuni« o g. **Mercini** notico, v dobri veri, da so moje informacije točne. Ker sem se pozneje prepričal, da sem bil napačno informiran, te notice ne vzdržujem. — **Berščak** l. r. — Uredništvo »Orjune« je pristavilo k temu popravku še sledeče: »Priobčujemo goretno izjavo, ki jasno pričča, da smo vedno pripravljani lojalno popraviti krivico izvršeno morda vsled napačne informacije. Obenem ponovno opozarjamo vse naše dopisnike in informatorje, da v njih dopisih navajajo samo čisto resnico, ker bomo sicer vselej objavili njih ime po krivici napadenim.« — Ta slučaj nam jasno kaže, kako krivično in napačno je, če se upošteva pri učiteljskih imenovanjih glasove ljudi, ki bi ne smeli imeti nobenega vpliva na učiteljska imenovanja. Ta gospod **Berščak** je stavil potem kot priče in se je skliceval še na tri naše kolege. Zanimati se bomo morali, kdo je ta gospod **Berščak** in kaj je, ker tega v »Orjuni« ne pove, pomagal mu je pa še tiskarski škrat. Povemo še enkrat, da se bomo brezobzirno borili proti vsem enakim slučajem, ki so se pojavili v zadnjem času in kličemo nepoklicanim: roke proč od učiteljskih imenovanj in zadev, ki Vas nič ne brigajo! Pričakujemo, da bo dala tudi šolska oblast tov. **Mercini** zadoščenje, ker kakor je videti iz zadnjih objavljenih imenovanj, je sumničenje v »Orjuni« vseeno imelo nekaj vpliva na imenovanje in bi skoro rekli, da je vkljub popravku doseglo svoj namen.

— **ob Znani »Slovenčev« notičar,** predsednik **Slomškove zveze Ivan Štrukelj** skuša in se trudi na vse načine, da bi zanesel potom svojih notic intrigo v našo organizacijo. Ker se »Slomškovi zvezi« to ni posrečilo potom okrožnice na naša okrajna učiteljska društva, nadaljujejo v »Slovenču« potom »Učiteljskega vestnika« svoje intrigantsko delo. Vsak slučaj zvrtača namenoma na vodstvo naše organizacije in na UJU sploh, čeprav dobro ve, da organizacija ne nosi najmanjše krivde in tudi nima pri sedanjih razmerah one odločilne moči, da bi mogla preprečiti vse — posebno kar želi gospod **Štrukelj** in njegova družba. Nesramen postaja s tem, da se vtiče v stvar, ki so popolnoma interne zadeve organizacije in njenih članov in govori name-noma, kakor bi bil član organizacije in

bi tudi njega tikale omenjene zadeve. **Slomškarija** in zabavljači naj le lepo močče, kajti škodovala jim še ni naša organizacija, pač pa so že imeli od nje mnogo koristi, čeprav igrajo le vlogo trovov v panju, ki se okorišča od dela drugih.

## Naša gospodarska organizacija.

### VABILO

k izrednemu občnemu zboru društva »Učiteljska samopomoč«, ki se bo vršil v nedeljo, dne 1. februarja 1925 ob 15. uri v pisarni Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6/l. s sledečim vzporodom:

1. Poročilo načelstva.
2. Volitev 1 odbornika in 3 namestnikov.
3. Prememba pravil.
4. Slučajnosti.

### Odbor.

NB: Če bi ob 15. uri sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se ob 15.30 uri skliče drugi občni zbor (§ 12.), ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih družstvenikov.

— **Učiteljska samopomoč.** Društvo ima danes 768 vpisanih in 79 sprejetih članov. Posmrtnina znaša Din 1536.— V zadnjih mesecih pristopajo v prav lepem številu novi člani — od septembra 1924 do danes okrog 300. Nekaj nabiralnih pol kroži med učiteljstvom, precejšnje število jih pa leži neuporabljenih pri šolskih vodstvih. Prosimo vlnudno, da jih dvignete iz prahu, napolnite z imeni priglasencev in vrnete »Učit. samopomoči«. V teku prvega polletja sprejema društvo tudi starejše tovarišice in tovariše (nad 45 let). Priglasite se takoj, pozneje bo prepozno! Vsak član »Učiteljske samopomoči« naj pridobi društvu vsaj še enega novega člana. — Za 1. februar 1925 je sklican izredni občni zbor (glej vabilo). Na občnem zboru se bo stavilo nekaj važnih izprememb k društvenim pravilom, n. pr. o zvišanju prispevkov za smrtne slučaje in s tem zvišanje posmrtnine, o delni odpravi zdravniških certifikatov itd. Želeli je, da se občnega zbora udeleži prav mnogo družstvenikov, posebno iz Ljubljane in bližnjih ob železnici ležečih krajev.

— **Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta** so darovali: Gospa Katarina **Drol**, učiteljica v pok, in posestnica v Gradu pri Bledu, 250 Din; Julij **Mayer**, nadučitelj v Dobu, 5 Din kot mesečni prispevek za januar t. l. in Alojzij **Kecelj** 10 Din letnine za 1925. — Letošnja darila znašajo 1395 Din.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo 650 Din; učiteljstvo osnovne šole v Vojniku 100 Din; upokojeno učiteljstvo v Mariboru 130 Din; učiteljsko društvo za laški okraj 200 Din; učiteljsko društvo za konjiški okraj 250 Din; Gradšnik Anton, nadučitelj v Polju, 20 Din; Černy Viktor, nadučitelj pri Sv. Juriju (Prekmurje) 25 Din; Fran Bratuš, učitelj v Poljčanah, 10 Din; Fran Voglar, ravnatelj državnega ženskega učiteljskega v Mariboru, 25 Din; učiteljstvo mestne deške osnovne šole v Celju 50 Din; učiteljstvo osnovne šole v Mežici (Feiniglvo, Vrečak Alojzija, Möderndorfer Vinke, Gallo Rudolfa) 50 Din; učiteljstvo osnovne šole v Račah (Mohorko Iv., Bizjak Franja, Lutman Marica) 30 Din; šolsko vodstvo v Puconcih (Prekmurje) 10 Din; učiteljstvo pri Sv. Duhu na Stari gori 50 Din; šolsko upraviteljstvo v Olimjem 25 Din. — Iskrena hvala! — Prosimo ponovno, da se pri nakazilih natančno označi njihov namen (ali članarina ali darilo, ali plačilo za Prekmurske pravljice, ali plačilo za naročene zemljevide). — M. Kožuh, blagajnik.

## Pedagoške in šolske drobtine.

× **Psihološki tečaj v Hamburgu.** Psihološki institut hamburške univerze priredi pod vodstvom dr. W. Sterna tri-mesečni tečaj za pedagogiko, psihologijo in mladinoslovje. Namen tečaja je, da usposobi učitelje in učiteljice, da lahko v šoli izvajajo psihološka raziskovanja ali pa da vodijo psihološka delovna združenja. Ker je trajanje tečaja z ozirom na snov kratko, bodo lahko sledili samo frekventanti, ki poznajo snov že kolikortoliko v teoriji. Tečaj se bo vršil od 1. maja do 1. avgusta 1925.

Odgovorni urednik: Franc **Štrukelj**. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.